

telse, det borgerlige Forhold ved Ægteskabets Anerkendelse og den kirkelige Velsignelse. Men det er ikke til Gavn for Kirken. Hvis Kirken skal kunne hævde sine Krav, saa maa den være ganske frit stillet. Hvis den skal blive ved at være Statens Tjenerinde ved de Ægteskaber, hvor Folk forlange det, saa kan den lige saa lidt som nu hævde sine egne Krav fuldt ud. Døt, der nu er Ulykken, er bl. a. det, at Kirken ikke med Fynd kan hævde sine Krav om Ægteskabets Uopløselighed. Det kan den ikke komme til, saa længe den skal være Statens Tjenerinde. Saa længe bliver det Humbug med dette Krav, fordi alle Mennesker blive mere og mere klare over, at det gaar ikke saa strengt til, som Præsten prædiker, blive mere og mere klare over, at det, som Præsten siger om Ægteskabets Uopløselighed, gælder ikke. Ægteskaberne kunne blive opløste og blive det stadig Aar efter Aar i større Omfang, og Kirken er, naar den skal gaa Statens Ærinde, nødt til at finde sig deri og at gødkende det ved sine Vielser. Det er en Følge af, at det borgerlige er blandet sammen med det kirkelige, og det vedbliver, naar man beholder denne Sammenblanding, og naar man forlanger, at Kirken skal blive ved med at være Statens Tjenerinde ved Ægteskabers Indgaaelse. Altsaa netop fra Kirkens Side synes det mig, man maatte ønske, at den kunde blive frit stillet, saa den kunde hævde sine moralske Fordringer med den fulde Styrke. Jeg tror ikke blot, at dette vilde være godt for Kirken selv, jeg tror ogsaa, at det vilde være ganske overordentlig godt for den almindelige borgerlige Moral. Jeg tror, at saa længe der i Folket overhovedet er Ærbødighed for Kirken, ville dens Ord faa ganske anderledes Indgang, naar man ser, at det er Alvor og ikke noget, man gaar paa Akkord med paa Grund af Sammenblandingen med Staten. Jeg tror desuden, at det er en Misforstaaelse, naar man fra visse kirkelige Sider mener, at det fakultative Ægteskab skulde være bedre for Kirkelivet. Jeg tror tværtimod, at det fakultative Ægteskab vil føre en hel Del Mennesker længere bort fra Kirken, end det efter deres religiøse Standpunkt var nødvendigt. Hvis det bliver saaledes, som Ministeren foreslaar, og Udvalgets Flertal støtter, at den borgerlige Anerkendelse af Ægteskabet bliver ens for alle, saa vil de ogsaa alle bagefter have deres Frihed til at gaa til Kirken. Der behøves ikke at bryde med den kirkelige Vielse. De kunne tage den, og hvis de ere ligegyldige

over for den, kunne de lade være. Men de behøve ikke udtrykkelig at foretrække det borgerlige for det kirkelige. Hvis man derimod faar det fakultative Ægteskab, saa skulde de vælge, enten de ville have kirkeligt eller borgerligt Ægteskab, og derved tvinger man Folk ind paa et Valg, som i mange Tilfælde vil blive meget skæbnesvangert for dem. Jeg tror ikke, at dette vil føre dem nærmere til Kirken, det vil i mange Tilfælde føre dem længere fra Kirken, som man ogsaa har Vidnesbyrd for overalt, hvor man har fakultativt borgerligt Ægteskab. De, der vælge borgerligt Ægteskab, komme i saa Tilfælde langt bort fra Kirken. Derimod viser det sig, som det gentagne Gange i Dag er paavist af den højtærede Minister og den ærede Ordfører, at i de Lande, hvor man har almindeligt borgerligt Ægteskab, og hvor det kirkelige er en frivillig Sag, er de kirkelige Vielsers Antal i stadig Tiltagen, efter at den første Nedgang har fundet Sted, som kommer lige umiddelbart efter, at Loven er udkommen.

Det forekommer mig, at det for Kirken maa være en stor Tilfredsstillelse, naar den ser, at naar det hele er frit, saa slutter Befolkningen sig i stadig stigende Grad til den. Jeg tror ganske vist, at Vanens Magt ogsaa her har meget at sige, men sikkert er det, at det er af langt større Betydning, naar Folk frivilligt ønske den kirkelige Velsignelse, end naar alle skulde tage den. Det ærede Medlem for Vinderup, (Svendens) sagde meget rigtigt, at vi maatte sørge for at hævde Ægteskabets Uopløselighed. Men jeg tror, at jeg har paavist, at Kirken ikke kan hævde Ægteskabets Uopløselighed, naar den skal blive ved paa den ene eller den anden Maade at fungere paa Statens Vegne ved Ægteskabets borgerlige Afslutning. Det kan den kun hævde, naar den virkelig staar frit. Naar det ærede Medlem udtalte, at Sjællands Biskop kun havde givet sin Tilslutning til det saakaldte obligatoriske borgerlige Ægteskab under den Forudsætning, at Folkekirken fik sin egen Forfatning og selv kunde ordne sine egne Sager, saa er det meget rigtigt, at Sjællands Biskop ønsker dette, ligesom jeg antager, at ogsaa de allerfleste i denne Sal ønske, at Kirken efterhaanden kan blive skilt fra Staten og komme til at staa som et virkelig frit Samfund. Men Sjællands Biskop ser ogsaa meget godt, at, for at det kan ske, maa man have ophævet Sammenblandingen af det borgerlige og kirkelige, maa